

بانکداری اسلامی به سرعت در حال گسترش نفوذ خود در جهان است

صندوق بین‌المللی پول در گزارشی تفصیلی با اشاره به رشد دو رقمی دارائی‌های بانکداری اسلامی طی 10 سال گذشته اعلام کرد این نظام با عمر 40 ساله خود به سرعت در حال گسترش نفوذ خود در جهان است.

صندوق بین‌المللی پول در گزارشی تفصیلی با اشاره به رشد دو رقمی دارائی‌های بانکداری اسلامی طی 10 سال گذشته اعلام کرد این نظام با عمر 40 ساله خود به سرعت در حال گسترش نفوذ خود در جهان است. به گزارش شبکه اجتهاد، صندوق بین‌المللی پول در گزارشی به قلم پاتریک امام کارشناس ارشد بخش بازارهای پولی و مالی صندوق و کانگنی کپودار اقتصاددان بخش آفریقای صندوق به بررسی ابعاد مختلف بانکداری اسلامی پرداخته است. در ابتدای این گزارش آمده است گسترش بانکداری اسلامی می‌تواند موجب ارتقای رشد و رونق اقتصادی کشورهای پر جمعیت مسلمان شود. در بسیاری از کشورهای اسلامی اکثر مسلمانان به علت عدم مطابقت قوانین بانکی با اصول و قوانین شریعت اسلامی از دستیابی به بسیاری از خدمات بانکی محروم هستند. بانکهای اسلامی به دنبال معرفی ابزارهای مالی و پولی مطابق با شریعت اسلامی برای جذب سرمایه‌گذاران و مشتریان مسلمان هستند. رابطه تنگاتنگ و نزدیکی بین سیستم مالی و ابزارهای مالی و پولی با رشد اقتصادی وجود دارد. کشورهایی که سیستم مالی آنها ابزارهای مالی مختلفی به مشتریان ارائه می‌کند و کلیه خدمات بانکی و بیمه‌ای آنها را انجام دهد با رشد اقتصادی سریع‌تری روبرو خواهند شد. این گزارش افزوده است: سیستم بانکی و مالی چه اسلامی، چه سنتی و غربی نقش و تاثیر مهمی در افزایش رشد و رونق اقتصادی کشورهای مختلف دارد. سیستم بانکی نقش مهمی در تخصیص بهینه منابع مالی و پولی هر کشوری ایفا می‌کند. طی ده سال اخیر میزان رشد دارایی‌های سیستم بانکداری اسلامی دو رقمی شده است و سیستم بانکداری اسلامی به جایگزین مناسبی برای سیستم بانکی رایج غربی در کشورهای اسلامی و کشورهای غیر اسلامی با جمعیت مسلمان زیاد شده است.

این گزارش به بررسی ابعاد مختلف بانکداری اسلامی و راههای گسترش آن پرداخته و نوشته است: چهل سال پیش سیستم بانکداری اسلامی با هدف جبران شکاف در سیستم بانکی رایج غربی و ارائه خدمات به مشتریان مسلمان پا به عرصه وجود گذاشت. دو اتفاق برای رشد و توسعه سیستم بانکداری اسلامی مهم و قابل اهمیت است. نخست اینکه در اوایل دهه 1960 میلادی آغاز فعالیت سیستم بانکداری اسلامی در مناطق روستایی مصر نشان داد این سیستم می‌تواند به سرعت رشد و گسترش یابد. این تجربه جدید به سرعت در کشورهای اندونزی، مالزی و کشورهای آفریقایی گسترش یافت.

دوم اینکه تاسیس بانک توسعه اسلامی در جده در سال 1975 میلادی مسیر را برای گسترش شبکه سیستم بانکداری اسلامی در جهان بیش از پیش هموار ساخت. در سالهای نخست فعالیت سیستم بانکداری اسلامی بخش زیادی از تلاشها برای گسترش این سیستم به آموزش کارمندان و نیروهای فعال سیستم بانکی برای آشنایی با قوانین و مقررات بانکی مطابق با شریعت اسلامی صرف شده است. طی سالهای اخیر شاهد پیشرفتهای زیادی در زمینه ابزارهای پولی و مالی اسلامی هستیم که همه این پیشرفتها مرهون آموزش‌های دقیق و گسترده نیروهای فعال در این بخش بوده است.

گسترش صكوك اوراق قرضه اسلامی تحول و انقلاب بزرگی در سیستم بانکداری اسلامی طی سالهای اخیر به شمار می‌رود. اسلام با اوراق قرضه غربی که نرخ بهره ثابت و قطعی را برای سرمایه‌گذاری تعیین می‌کند مخالف است. صنعت صكوك اسلامی امروز به يك صنعت چند میلیارد دلاری تبدیل شده است. افزایش قیمت نفت در سال 2000 و افزایش منابع مالی و پولی کشورهای اسلامی نفت خیز تاثیر زیادی در گسترش سیستم بانکداری اسلامی داشته است. طی ده سال گذشته میزان دارایی صنعت بانکداری اسلامی به طور متوسط هر سال بیش از 15 درصد رشد داشته است و میزان دارایی 300 بانک و موسسه مالی اسلامی به بیش از 100 میلیارد دلار رسیده است.

بر اساس این گزارش دو سوم بانکهای اسلامی هم اکنون در خاور میانه و شمال آفریقا فعالیت می‌کنند و مابقی در جنوب شرقی آسیا و سایر مناطق آفریقا فعال هستند. ولی هنوز در کشورهایی که سیستم بانکداری اسلامی نفوذ زیادی داشته است سیستم بانکداری رایج غربی مسلط است. در منطقه خلیج فارس بانکداری اسلامی تنها يك چهارم کل دارایی سیستم بانکی منطقه را در اختیار دارد.

تشکیل سیستم بانکداری اسلامی از دو طریق بر رشد و رونق اقتصادی کشورهای مختلف تاثیر گذار بوده است. یکی از مهمترین تاثیرات مثبت سیستم بانکداری اسلامی بر رشد اقتصادی کشورها افزایش مبادلات مالی و ابزارهای مالی بوده است. در کشورهای اسلامی بخش زیادی از جمعیت این کشورها از سیستم بانکی استفاده نمی‌کنند. جهان اسلام به طور کلی در مقایسه با سایر مناطق جهان پیشرفت کمتری در زمینه توسعه صنعت بانکداری و مالی داشته است. مهمترین علت این مساله این است که سیستم بانکداری رایج غربی نمی‌تواند انتظارات مشتریان مسلمان خود را برآورده کند. علاوه بر این به دلیل آنکه سیستم بانکداری اسلامی بر پایه مشارکت سرمایه‌گذار و عامل در سود و زیان پایه ریزی شده است بنا براین تاثیر زیادی در رشد و رونق اقتصادی کشورهای اسلامی داشته است.

نویسندگان این گزارش در ادامه تاکید کرده اند: کشورهای اسلامی که عمدتاً به نفت وابسته هستند باید تلاش زیادی را برای متنوع سازی اقتصادهای خود و رهایی از اقتصاد تک محصولی آغاز کنند. این کشورها به شدت در برابر نوسانات قیمت نفت آسیب پذیر هستند. کشورهای اسلامی خاور میانه و شمال آفریقا باید با استفاده از قوانین و آموزه های اسلامی در سیستم تعیین نرخ ارز خود نیز تجدید نظر کنند.

بر اساس این گزارش سیستم بانکداری اسلامی به سرعت در حال گسترش و نفوذ در کشورهای مختلف است چرا که بخش زیادی از جمعیت 1.6 میلیارد نفری مسلمانان هنوز تحت پوشش خدمات بانکی قرار ندارند. با افزایش جمعیت مسلمانان جهان، رشد درآمد سرانه قیمت نفت و ثبات اقتصاد کلان سیستم بانکداری اسلامی به سرعت در سراسر جهان در حال گسترش است. مالزی و بحرین اکنون دو مرکز مهم مالی و بانکی اسلامی به شمار می روند. افزایش نرخ بهره بانکی در سیستم بانکداری رایج غربی مهمترین تهدید برای گسترش سیستم بانکداری اسلامی به شمار می رود. سیستم بانکداری اسلامی در کشورهایی که با سیستم بانکی و سیاستهای پولی و مالی باثباتی روبرو هستند گسترش بیشتری خواهد یافت.

این گزارش در پایان نوشته است: ماهیت قوانین و مقررات بانکداری اسلامی به نوعی است که امکان پیشرفت و توسعه این سیستم در کشورهای مختلف بسیار زیاد است. کیفیت قوانین حاکم بر سیستم بانکی نیز تاثیر زیادی بر سرعت گسترش سیستم بانکداری اسلامی خواهد داشت. حوادث 11 سپتامبر در آمریکا هیچ تاثیری بر سرعت گسترش و نفوذ بانکداری اسلامی در جهان نداشته است. افزایش قیمت نفت نیز در این سالها تاثیر مثبتی بر گسترش سیستم بانکداری اسلامی داشته است. منبع: خبرگزاری فارس